

Omkamp om Prindsen

Klassekampen - 31.07.2009

I 2009 er det igjen Kulturminneår. Det betyr at noen kulturminner blir løftet fram. Men ikke alle.

I år er det 200 år siden biskop Bech fikk samlet tilstrekkelig mange fra byens patrisiat til at den fordums herskaperlige Mangelsgården i Storgata ble innkjøpt fra prostinne W. Bendeke for å opprette en privat «Arbeids- og Forsørgelsesanstalt for Christiania Fattige». Den ble etablert som stiftelse med navnet Prinds Christian Augusts Minde – Prindsen.

I desember 1998 varslet Byantikvaren i Oslo oppstart av fredningssak for hele Prindsen-eiendommen, med alle bygninger og uteområder. I august 2007 ble fredningsforslaget vedtatt i bystyret. Men i Kulturminneåret 2009 ligger forslaget fremdeles urørt på Riksantikvarens bord.

Samtidig er eiendommen utsatt for et nytt press fra utbyggerinteresser. For annen gang er Thon-selskapet Stormgård AS ute med et reguleringsforslag som Plan- og bygningsetaten har lagt seg på defflate for – uten engang å vurdere det i forhold til det vedtatte fredningsforslaget.

Det nye reguleringsforslaget ble lagt ut på høring 22. juni, med frist til 12. august. Etter protester er denne nå forlenget til 21. august, som selvsagt også er uakseptabelt dersom en høringsrunde skal være reell. Det er nå engang ingen hemmelighet at det meste av kongeriket er bortimot nedlagt i ferietida. Men det er visst heller ikke første gangen Plan- og bygningsetaten benytter seg av dette grepet.

Enda verre er det at etaten legger føringer for høringsrunden basert på helt feil overordnede politiske vedtak. Det vises til kommuneplan og til at «overordnede planer forutsetter at slike tidligere lukkede områder skal åpnes i størst mulig grad for å bidra til å skape en enhetlig og åpen by».

Men dette er å snu saken omtrent 100 prosent på hodet:

For det første er ikke området lukket i betydningen «utilgjengelig». Eiendommen er så åpen som man bare kan ønske seg mot Storgata. Det er bare å gå rett inn. Det er altså ingenting som trenger å åpnes for å øke tilgjengeligheten for publikum.

For det andre er anleggets lukkethet – i den forstand at det er helt omgitt av murer og vegger – nettopp det fredningsforslaget tar sikte på å bevare. Plan- og bygningsetaten har ikke ivarett hensynet til fredningen og vurdert konsekvensene av den. Reguleringsforslaget innebærer tiltak som vil forutsette dispensasjoner på alle kanter og en ren uthuling av et endelig fredningsvedtak.

Den «økte tilgjengeligheten» som plan- og bygningsetaten applauderer har ett eneste formål: Å synliggjøre og lette atkomsten i framtida til Thons nye hotellutvidelse. Hele reguleringsforslaget er gjennomsyret av denne strategiske ideen. Dersom utbygger/forslagsstiller nektes å bygge inn på Prinds Christian Augusts Mindes eiendom og ikke får tillatelse til ytterligere hulltaking i branngavler og murer som ønskes bevart, faller

prosjektet sammen som et korthus.

Da dette prosjektet ble lagt ut til offentlig ettersyn første gang i februar 2005, reiste det seg en protestbølge. Riksantikvaren la ned innsigelse. Utbygger måtte gå i tenkeboksen, men er kommet opp med et nytt forslag som i prinsippet ikke avviker fra det første – det bare ser sånn ut. I Kulturminneåret må kulturvernerne på banen til ny kamp. Og Riksantikvaren må sette opp farten. Et 200-årsjubileum er en passende anledning for endelig å få fredningen i havn.

Wenche Blomberg